

Zaligmaker; concentreerd; de gemeente

u mee, object; oor den Hei; leidt. De; geschenken; de gemeente; en schappelijk; ieder weder; aan zoon zijn; enkele edele; n zijn.

en overblijft; de, in onze; worpen van; is een der; ige geloofs; men verborgen

at den Heere; te steunen; mede strijden; die in 't eind

ten nauwste; stenschap; en; in de zalig; foutein den; licht; en het; vreugde en; in de eeuwige; rijkste functie;

arbeiden op; zoo zeker als; in, indien de; et gebied der;

't heerlijkste; n: Bij U is de; lyk als het is; plaats is waar; tegen God en;

te een Hooge; te wetenschap; de alle leven; oor de zonde; ersteld wordt;

opecht voor; Lam dat ge; leven vol van; „dit is het; den eenigen; stus, dien Gij

oor de Veree; ftd, ten eele; g bevestiging; in meewerken; p alle levens; geweest, sinnen schoonk

den aanvang; even moet zij; eel het leven; es Evangelies; pr. de roeping; hool voor de; arin alle hare; n door gebed; ouden, in 't; orden bereikt; rijkheid Gods

lat ideaal voor; van den strijd; zijn een over; leugen, van; et licht op de; 's woorden te

alles alles is; jn,

g aangehoorde; voor in gebed; te vereeniging

ielvolle woord

ingscommissie; en de belang; teid elander; of; waar men; d samenbloei; eid, waarvoor; mt.

elingen in de; over de taak

nelen schrijft

z deel van het; te verzamelen; hebben wij in; gemeene regel; wenschelijk is; e collecte voor

en de gewone; en ook buiten; 2 Cor. 8, Rom.

collecteeren in; keuren. Jesus; p roonken met; t idelheid of; dat men niet; lenit niet, wij;

beiden in de 18e; de kwestie; raadde Jac; b, bij de toch; erucht, bij de;

was voor het; door den sak; enen de beste; ogelijk te ver-

delheid niet is; liefdesplicht; willigheid. Dat

den bevoor

door de wijne waarop de gaven voor de armen worden ingezameld, en om die reden is het collecteren met een zakje meer verkijdelijk dan het insamelen met een open schaal.

De werking der Christelijke barmhartigheid kan zeer bevoorvord worden door het diaconaal huisbezoek. Dit *diaconaal huisbezoek* is een reeds door de ouderlingen en de gemeenteleden in de laatste jaren der vorige eeuw algemeen aangenomen handreiking te doen.

Wij verstaan onder dit diaconaal huisbezoek iets anders dan een collecte bij de huizen. Al mag men het collecteren voor de armen bij de huizen niet principieel ongeoorloofd noemen, toch is het niet gewenscht en verraadt het gebrek aan opgewekt kerkelijk leven. Het collecteren aan de huizen dateert uit een tijd dat de kerken in vervallen waren. Velen kwamen niet meer in de kerk, de inkomsten voor de armen bij dien dienst des Woords waren gering, en daarom, opdat ook de niet-kerkgangers steunen zouden, deed men een rondgang langs de huizen. Met deze verkeerde gewoonte hebben de Gereformeerde kerken thans op bijna alle plaatsen gebroken. Het bevelen bij de deuren vernedert de kerk van Christus. In de vergaderingen der gemeente is het geven voor de armen der kerk op zijn plaats. En wanneer de gemeente trouw wordt bewerkt, en de liefde Christi woont in de gemeente, dan zullen ook de samenkomsten trouw worden bezocht en zullen de leden der gemeente naar vermogen, overeenkomstig de behoeften, geven.

Toch is het wel geoorloofd en zelfs goed dat de diaconen in buitengewone gevallen, bij tekorten of bij bijzonderen nood, een rondgang houden bij de leden der gemeente. Niet om bij de deur te kloppen, met een bus of een schaal, maar om de meer gegoede leden in hunne huizen te bezoeken en met hen te spreken over de behoeften die er is, en van hen te vragen een bijdrage te geven. In verband hiermede kunnen de diaconen zoo noodig spreken over den arbeid van Christelijke barmhartigheid en de rijkere vermanen dat zij als rentmeesters van hunnen overvloed moeten geven om in het gebed der armen te voorzien.

De diaconen mogen niet dit doel de rijken in de gemeente bezoeken. Hun ambt is om de armen te verzorgen en hiervoor de noodige middelen te verzamelen. Overeenkomstig hun ambt kunnen zij in den naam van Jesus vragen, en naar Zijn wil, zoo het noodig is, vermanend optreden.

In de meeste gevallen zal de vermaning gezegend werken. Wanneer het woord overeenkomstig den wil des Heeren gebracht wordt, zal een gezegende vrucht worden geïent. Doch wanneer er leden zijn die niet aan hunne roeping voldoen in het offer, moet op zulke leden de toets toegepast. Calvin verklaart zich hier tegen. Hij schrijft in een brief aan Menno Poppus, van 26 Febr. 1550: „Gij vraagt of zij waardig zijn tot de gemeenschap der kerk te behooren, die haar veronachtzamen ten opzichte van de verzorging der armen, schoon hun de middelen daartoe niet ontbreken. Ik antwoord hierop, dat hier geen strikt bevel, maar wel vriendelijk vermaan te pas komt. De Apostel Paulus zegt in 2 Cor. 9 en 9 oek niet dat men met de lichte moet optreden tegen degenen die karig zijn in 't geven; hij gebiedt niet de Corinthiërs zullen geven de armen te Jeruzalem (2 Cor. 8: 9) maar hij wijst op den zegen van het blijmoedige gevee: „Ik heb dan noodig geacht deze broeders te vermanen, dat zij eerst tot u zouden komen, en voorbereiden wien te voren aangedienden zegen; opdat die gevee zij, alsoo als een zegen en niet als een vrekheid. En dit zeg ik; die spaarsamelijk zaait, zal ook spaarsamelijk maaien; en die in zegenen zaait, zal ook in zegenen maaien. Een legelijk doe gelijk hij in zijn hart voornemt, niet uit droefheid of uit nooddwang; want God heeft een blijmoedigen gevee lief, (2 Cor. 9: 7). Paulus wil dat het blijmoedige gevee, het gevee uit vrijwilligheid bevoorvord. Zulk een gevee is aangenaam bij God, geeft vrede voor het hart en draagt in zichzelf een heerlijk loof. Hoe verkeerd ook mag zij, dat een lid der gemeente gierig is, hij moet niet door de tucht gedwongen worden tot het gevee. Zulk een dwang zou het vrijheidsbeginsel doodden. Om die reden is zulk een censuur in strijd met Gods Woord. In het woord, in de liefdevolle we manin, schuilt meerdere kracht tot bekeering des harten.

Wanneer er liefde woont in de gemeente en de bediening des Woords samenwerkt met de diaconie, dan zal de tafel des Heeren niet ledig zijn.

Naast deze twee midde en tot insameling van de goederen voor de armen, zijn er nog wel andere middelen aan te wijzen. Te Genève gaven tijdens het leven van Calvijn de diaconen de preken van den grooten reformator uit, en verzamelden op deze wijze geld ten bate van de armen. In onze dagen hebben op dorpen de diaconen lijkleiden enz. die zij verhuiren ten voordele van de armen. Tegen het aanwenden van deze middelen kan principieel geen bezwaar ingebracht worden. Alle eerlijke middelen mogen door de diaconen aangewend worden om voor de armen iets te verkrijgen. Maar het voornaamste middel blijft het collecteren tijdens dien dienst.

Ook mogen de diaconen er op werken, dat zij schenkingen, erfstellingen en legaten ontvangen. Als men tijdens het leven de menschen opwekt om de armen te bedenken, waarom zou men dan niet iemand mogen bewerken, dat hij bij zijn dood nog iets nalaaft voor de armen? Evenwel moet men hierbij met voorzichtigheid en wijsheid te werk gaan. Indien een vermogend lid der gemeente geen kinderen nalaaft en geen minvermogen bloedverwanten heeft, dan is er alle reden voor, om met alle bescheidenheid zulk een broeder of zuster er op te wijzen, dat zij de behoeften van het koninkrijk Gods in hun testament bedenken, opdat de zegen van den overloed, door God hun geschonken, ook na hunnen dood nog de armen verkwikke. Hebben de erfstaters minvermogen verwanten, dan is het niet goed deze niet te bedenken. Maar al is het uitnemend dat de christenen de armen nog denken in hun dood, dit neemt niet weg, dat het in de eerste plaats de roeping is, tijdens het leven wel te doen. Wanneer iemand bij testament van zijne goederen aan de zaak van het koninkrijk Gods schenkt, dan geeft hij niet meer van zijn eigen, maar van zijne erfenis. Daarom is het zeer eigenliefdevol, om tijdens het leven niet naar vermogen barmhartigheid te oefenen en bij testament wel de armen enz. te bedenken.

Ten slotte nog enkele vragen die ook door Voetius gesteld en beantwoord worden (I. 930). *Musten de diaconen ook geven en legaten uit te krijgen van de ongelovigen?* Voetius antwoordt dat dit wel mag, wijl de kerk niet verantwoordelijk is voor de geveelens waarmede gegeven wordt. De reihen is alles rein. Dit kan toegestaan aan Voetius. Wij behoeven de bedoeling van den gevee volstrekt niet te beoordeelen. Maar toch is het niet goed, om in gewone gevallen bij de ongelovigen te vragen. Wel is het geld van de wereld volstrekt niet te goed voor onze armen, maar het karakter der christelijke barmhartigheid brengt mee, dat de kerk trachte in de behoeften van eigen armen te voorzien. Toch kan het zeer goed zijn, om bij sommige ongelovigen aan te kloppen. Het geval kan zich voordoen, dat een arme of rieke vroeger in dienstbetrekking gestaan heeft bij een persoon, die geen lid is van de gemeente, of dat iemand aan een rijke in de verre veran is. In zulke gevallen zou de diaconie vrijmoedig de vermoedens kunnen wijzen op hun plicht, die zij hebben jegens dienstanten of verwanten. Ook kan er, bijvoorbeeld, nood zijn. Als de diaconie zelf geen middelen bezit om in den nood te voorzien, en de gemeente niet meer kan, en er zijn vermogende leden of andere ongelovigen, dan mag men met alle vrijmoedigheid hen den toestand bekend maken en vragen, dat zij medebepelen dat de armen niet in hunne ellende omkomen. Evenzo kan en mag de diaconie in geval van nood hulp vragen van de overheid.

Mogen de diaconen wel geld aannemen dat verdiend is door onrechtmatige daden, b.v. diefstal, enz.? Voetius zegt terecht, dat men moet onderscheiden tusschen de gevee en de kerk die ontvangt. Wanneer iemand op onrechtmatige wijze geld verkrijgt heeft, dan mag hij dit niet geven aan de armen of aan iemand anders, maar is verplicht het terug te geven. Maar wanneer de dia-

conie er niets van weet, dan behoef zij het niet te onderzoeken op welke wijze de schenker het geld heeft verkregen. Weet evenwel de diaconie het, dan mag zij het niet aannemen, want dan zou zij mede schuldig staan aan de zonde van den dief. Toch zijn er gevallen, dat zij het geld van zulke overtreder wel zou kunnen aanvaarden, en wel, a. wanneer de gevee het ontvreemde hebben teruggegeven; b. wanneer zij wel willen teruggeven, ofschoon zij het nog niet deden, wijl zij, aan wie zij moeten vergoeden, er niet zijn, of niet moer hun kunnen gevonden worden; c. indien zij naar de wet rechtvaardig hebben wat zij bezitten. Zij die door een onkuich leven hun geld verdienen hebben, kunnen en behoeven, als zij tot God bekeerd zijn, dat op een verkeerde wijze verdiende geld niet weder terug te geven. Wel zegt Deut. 23: 18 dat men geen hoerengeld of hoenderprijs in het huis des Heeren mag brengen, maar dat niet op dengene die brengt en niet op dengene, die ontvangt. Dit blijkt ook uit wat volgt: „want die beiden zijn den Heere een gruwel“, zoowel de prijs die verdiend is, als de onkeusche prostitutie. Komt zoo iemand later tot bekeering, dan bezit en geeft deze het geld als christen.

Mogen de diaconen wel loterijen en bazars organiseren, om daaruit geld voor de armen te verkrijgen? Het is tegenwoordig algemeen, om door liefdadigheidsvoorstellingen, door verloting, enz. geld te verzamelen voor de leniging van den nood. Toen onlangs de provincie Zeeland door watersnood was geteisterd, werden alom liefdadigheidsvoorstellingen gehouden. Zoo doet de wereld en belaaft vele christenen, en nog wel gereformeerde christenen doen hieraan mede. Het is inderdaad stuitend, dat men op deze wijze tracht te helpen. In elk geval de kerk van Christus mag niet alsoo doen. In de kerk moet liefde de drijfkracht zijn van het weldoen, de barmhartigheid Christi moet dringen. Een verkeerd middel als loterij mag volstrekt niet worden aangegrepen om geld te verzamelen voor de armen.

Ook een bazar is niet geheel goed te keuren. Men eischt daar een fictieve waarde voor allerlei koopjes, verplicht moreel zekere kringen tot het koopen er van en tracht vaak koopjes te lokken door aardige jonge dames, die heel gracieuslijk hunne waren aanprijzen. Als de jufferen niet geld verdienen op de bazars, en de onderlingen of de diaconen eens verkochten, zou zulk een bazar niet veel opbrengen.

Ten slotte moet nog gewezen worden op de prediking als een krachtig hulpmiddel voor de versterking van de kerk der diaconie. De prediking zij warm, krachtig en bezielend. Zij gevee het volle evangelie, zij verkondige den rijken Christus, zoo als Hij zijn zelf gesteld heeft tot een rantsoc voor velen en zijn volk verlost heeft met een eeuwige verlossing. Zij staale den volen schat des evangelies uit, en late zien hoe de genade onderwerptelijk door den geest wordt ingedragen in de ziel, een nieuw schepel maakt en dringt tot een leven van gerechtigheid en heiligheid. De prediking moet in allen ernst aandringen op een praktisch christendom, zonder moede woorden aantoonen, dat de goddelijkheid is tot alle dingen aan, hebbende de belofte des tegenwoordigen en des toekomstigen levens, opdat de christen op elk gebied trouw sta in zijne roeping, en er zulk een mededeelezaamheid zij, dat armoede niet gevonden worde temidden der gemeente. „De predikatie moet“, naar het schoone woord van Dr. A. Kuyper E. Voto IV, 38, „meer nog dan de diaconie, de armoede in eigen boezem te keer gaan, en de vrucht der predikatie moet meer en meer worden, dat de Calvinisten ook in hun wereldsch beroep goede zaken maken, en alsoo de middelen krijgen, om door ruime middeldadigheid de eere van Christus in de wereld op te houden. Kome die krachtige predikatie meer en meer! Niet een predikatie die plakt of interesseert aan zijn, en zich daarom opsmukt met allerlei verhaal en anecdote; maar een predikatie die van denken en doordenken, die van diepte des mystieken levens, maar ook, die van kennis des Woords, en kennis der geestelijke en maatschappelijke noden getuigt. En worde zoo allengs de toestand herboren, waarnaar we op weg zijn, maar die nog niet bereikt is, dat elken Zondag als een stemme Gods en niet eens menschen door alle kerken ulla, om als een tweesnijdend zwaard te worden, om als een hamer alle hoogheid neer te slaan, en met eeuwige armen der ontferming te ondervangen, al wat door sonde of door lijden inzinkt“.

Hier wordt menige praktische wenk gegeven, die waard is behartigd te worden.

Officieele Berichten.

Aan den heer Dr. H. Fransen is op zijn verzoek eervol ontslag verleend als penningmeester der Theol. School, onder dankbetuiging voor de goede diensten door hem aan de Kerken bewezen.

Tot penningmeester der Theol. School is benoemd de heer Dr. A. M. Donner, te Amersfoort.

Namens het curatorium, Dr. A. DE GRUIS, Sec.

Kampen, 4 Juli '06.

Onze beroepen leeraar Dr. L. Kuiper werd Zondagmorgen 1 Juli in den kerk bevestigd door den consulat Dr. F. C. van Dorp, die tot tekst had 2 Corinthen 4 vers 7. Des namiddags hield Dr. L. Kuiper zijn intrede, sprekende over 2 Petrus 1 vers 19. De Kerkeraad betuigt voorts zijn hartelijke dank aan H.H. Professore, Leeraars en Studenten, die door hunne beredwillige hulp medegewerkt hebben dat tijdens de vacature de dienst des Woords geregeld kon plaats hebben.

Namens de Kerkeraad, P. VAN DER SLUITS, Scriba.

Classis Gouda.

De gewone vergadering der classis Gouda zal D. V. gehouden worden den 7 ten Aug. e.k. in de Noorderkerk te Gouda.

Punten voor het agendum vóór 17 Juli in te zenden aan het adres van den eerstondergeëeekende.

Namens de roepende Kerk van Gouda A. T. SAP, Præs.

W. C. v. OEL, Scriba.

Gouda, 4 Juli '06.

Van de familie van mevr. de Wed. Dekker, geb. Marcusse, onlangs overleden te Kampen land, onder de Kerkeraad het verblidende bericht, dat op verlangen van de overledene aan de Kerk van Hoogeveen was geschonken 1000 en eveneens voor de Zending op Soemba 1000.

Den Heere zij alle lof en eere die de harten neigt tot zulke daden.

Namens den Kerkeraad, S. OKKEMA, Scriba.

Hoogeveen, 2 Juli.

Zondag jl. doorleefde onze gemeente een plechtigen dag. Onze beroepen leeraar Dr. G. Wisse Jr. uit Leiden tot ons overgekomen, werd des morgens tot zijn dienstwerk in ons midden ingeleid door Dr. W. H. Oosten van Scheveningen met een leereerde over Spreuken 13: 17b. Des avonds deed onze leeraar zijn intrede met een predikatie over Jeremia 1: 5. 't laatste gedeelte tot en met v. 7. Beide malen was het kerkgebouw stampvol; des avonds kwam het zelfs de opgekomen schare niet bevatten. Het was een onvergetelijke dag.

Den Heere allen voor al zijn bemoeienissen

lof en eere! Binde de Heere gemeente en leeraar saam met innige banden van liefde door den H. Geest.

Namens den Kerkeraad, W. VEENENDAAL, Scriba.

Driebergen, 2 Juli.

P.S. Het adres voor kerkelijke stukken enz. is thans: Dr. G. Wisse Jr.

De Classis 's Gravenhage van Gereformeerde Kerken is voornemens op 25 Juli a.s. in den Dierentuin te 's Gravenhage te houden een Zendingdag.

Onderscheidene sprekers zullen over allerlei onderwerpen, onze Zending betreffende, het woord voeren.

Verscheidene Christelijke Zangverenigingen hebben hare medewerking toegezegd.

En de zaak in de plaats, waar de vergadering wordt gehouden, zal ongetwijfeld zeer velen opwekken tot deelneming aan deze samenkomst.

De Commissie van voorbereiding getroostte zich niet onbelangrijke uitgaven om den Dierentuin voor dezen dag beschikbaar te krijgen, en rekent dus op veler medewerking.

Sprekers zijn: Dr. J. C. de Moor; Dr. C. J. v. Binsbergen; Dr. W. B. Renkema; Dr. J. Heeres; Dr. H. van Dijk; Dr. Pruijs; Dr. J. Breukelaar; Dr. W. H. Oosten; Dr. van Lummel.

Korte notulen van de particuliere Synode der Gereformeerde Kerken van Noord-Holland, gehouden te Edam 20 Juni 1906.

Namens de roepende kerk opent Dr. v. d. Mast de vergadering. Hij leest een gedeelte van Ef. 4, gaat voor in den gebede en houdt een korte toespraak ter verwelkoming.

De credentiebrieven worden nagezien.

De classes zijn vertegenwoordigd door 20 afgevaardigden. Voor Alkmaar neemt één en voor Haarlem nemen twee ouderlingen als secundi zitting.

In het moderamen werden gekozen Dr. van Schelven als voorz. Dr. Stadig als assessor en als scriba Dr. Louman Beijer en Dr. Koers.

De acta der vorige Synode worden gelezen per acta.

Na aanvulling en vaststelling van het agendum, worden enkele broeders aangewezen om over de voornaamste zaken te dienen van praeadvies.

Een schrijven van deputaten van de generale kas voor art. 13, behelzende eenige mededelingen van ter Gen. Synode genomen besluiten wordt voor kennisgeving aangenomen.

Een bewaarschrift van de Br. V. en de C. uit één der kerken van de classe Haarlem kan niet in behandeling komen, wijl de classis met den inhoud ervan niet in kennis is gesteld.

Bij het protest van Br. de E. ontbreken de noodige stukken. Aan de leden van het moderamen wordt opgedragen, een onderzoek in te stellen en zoo er geen formeel bezwaar bestaat, dit protest in behandeling te nemen, den bezwaarden broeder te hooren en zoo mogelijk zijn zaak te beëindigen.

Rapport Prov. Studiefonds. De ontvangsten waren het vorige jaar f 1166.621/9, de uitgaven f 1168.14, zodat er een tekort is van f 1.951/9.

Aan één der onderstonden, wien voorwaarde f 150 was toegezegd, kon slechts f 70 worden uitbetaald. Overeenkomstig het advies van deputaten wordt besloten aan de alumni de H. K., v. d. S. en N. deselfde bedragen toe te reggen als ten vorige jare, en aan student A. nog uit te keeren de som van f 80, indien dit bedrag gevonden kan worden uit de achterstallige collecten. Over de toelagen van den alumnus v. W. zal door deputaten beslist worden, nadat geneeskundig advies is ingewonnen.

Rapport Deputaten art. 11, 49 en 79 D. K. V. Deputaten dienden de classe H. van advies bij de afzetting van den dienst van Dr. F. te Z.

Rapport kosten der vorige Synode. Hierover kan niet gerapporteerd worden, wijl geen rekening en verantwoording is ingekomen. De scriba zal de deputaten die daarvoor het vorige jaar benoemd werden, op dit verzuim attent maken.

De opgaaf over de Synode van 1904 is nagezien en in orde bevonden.

Dr. v. d. Mast en oud. Zeelte zullen zorgen voor de verrekening der kosten dezer synode.

Rapport Hulphoevendende kerken. Op voorstel van deputaten wordt aan de kerk van Hoorn een vast bedrag toegezegd van f 100 en aan die van Edam van f 275. Voorts zal, indien de kas het toelaat en anders naar verhouding, aan de kerken van Beverwijk, Westzaan en Koehorn ieder f 50 worden uitgekeerd; aan die van Edam Schagerbrug en Schermerhorn ieder f 15, aan die van Sloterveg f 125, van Medemblik f 120, van Hoorn f 40 en f 100 aan St. Pancras als er een Dinnar des Woords komt.

Rapport over een nieuw Prov. voorstel. Voorgesteld en goedgevonden wordt, dat in het vervolg de classe Amsterdam 50 pCt., Haarlem 23 pCt., Enkhuizen 12 pCt., Alkmaar 11 pCt. en Edam 4 pCt. van de gemeenschappelijke kosten zal vergoeden.

Rapport art. 13 D. K. V. De Synode vereenigt zich met het advies van deputaten om voor dit jaar van de classes Amsterdam, Enkhuizen en Edam respectievelijk f 620, f 340 en f 152 te vragen en de classes Haarlem en Alkmaar te steunen elk met f 300. Aan de Wed. V. zal f 40 aan de Wed. T. f 400 en aan Dr. P. v. A. f 100 worden gegeven. Indien de Gen. kas geen geldten mocht vragen van de Prov. Noord-Holland zullen al de classes hietoe bijdragen naar den Prov. voorslag. Als deputaten voor art. 13 worden aangenomen dezelfde broeders die daarvoor door de classes zijn benoemd.

Theol. school. De curator der Theol. school doet eenige mededelingen, waaruit blijkt dat de onderhandelingen over overdracht van het gymnasium aan een vereeniging nog steeds worden voortgezet.

Concept-regeling Evangelisatiearbeid in de Prov. Noord-Holland. De comm. van praeadvies stelt voor, de kerk van Edam dank te zeggen voor den verrichtten arbeid en het concept in dezen vorm ter zijde te leggen, wijl daarin te veel wordt gecentraliseerd en te weinig rekening wordt gehouden met de roeping der plaatselijke kerken. Aldus wordt besloten. Dr. Breukelaar leest in verband hiermee een door hem ontworpen regeling voor. De hoofdgedachten daarin ontwikkeld, worden door de Synode overgenomen. Een kerk, die voor dezen arbeid steun behoef, zal dien van de zusterkerken kunnen vragen. Elke classis zal hiervoor een deputaat benoemen met een secundus. De kerken zullen opgewekt worden voor dezen arbeid te collecteren. De deputaten zullen de ingekomen gelden beheeren en daarmee, na behoorlijk onderzoek, de kerken die steun verlangen hulpe bieden.

Voor de eerste maal worden hiervoor door de Synode aangewezen en Dr. Sweitzer, Dr. van Goor, Dr. Schouten, Dr. Fokkinga en Dr. Koers als primi en als hunne secundi Dr. Ferwerda, Dr. Breukelaar, Dr. Zantinge, Dr. van Loon en Dr. Stadig. Dr. Sweitzer wordt met de samen-

roeping belast. Tegen de volgende vergadering zal zoo noodig een concept-regeling worden ontworpen.

't Nasien der boeken. De boeken van de quaestores zijn alle in orde bevonden en worden door het moderamen geteekend.

De dep. voor art. 11, 49, 79 D. K. O. worden gecontinueerd.

Dr. van Schelven wordt opnieuw benoemd als curator, Dr. Breukelaar als secundus. De kerk van Amsterdam zal de volgende Prov. Syn. samenroepen.

De korte notulen worden gelezen.

De vergadering wordt gesloten en gaat uiteen, nadat de assessor den voorzitter heeft dank gezegd voor diens bekwaame leiding en nadat de voorzitter in dankzegging is voorgegaan.

Op last der Synode, N. H. KOERS, Scriba.

Heider, Juni 1906.

Buitenland.

Deutschland. Aanvallend optreden der modernen.

De Duitse kerkbesturen stellen alles in het werk om den vrede te bewaren tusschen de strijdende partijen: het liberalisme of modernisme en de mannen die aan de belijdenis hunner kerk vasthouden, doch tot hietoe zonder eenig gevolg. Het liberalisme voelt zich sterk genoeg om storm op storm te laten waaien, en vooral de redacteur van de *Chronik der Christlichen Welt* heeft zich tot taak gesteld om daarbij de eerste te zijn.

Zoo werd onlangs door de liberalen verweten, dat de orthodoxen bij benoemen tot hoogleeraar bevoorrecht werden boven liberalen. Er werd toen uitgerekend, dat dit verwijt ten eenen male ongegrond was. En wat gebeurde daarop? Er werd te Berlijn een nieuwe professor met name Holl van moderne richting benoemd, terwijl de moderne priva-docent Otto tot Göttingen eveneens tot professor in de Godgeleerdheid is gemaakt. Het heeft er al den schijn van, alsof bij het ministerie van Eeredienst de overtuiging post gevat heeft, dat er toch wel iets van waar is, dat de modernen bij benoeringen tot hoogleeraar waren achteruitgezet. De modernen waren reeds in de faculteiten te Berlijn en Göttingen sterk vertegenwoordigd.

De modernen hopen nog meer te verkrijgen. Zij verlangen er naar, dat de modernen hoogleeraar Harnack tot minister zal benoemd worden. Men werpt daarvoor reeds een balletje op. Er is namelijk voorgesteld om alles wat kerkelijke zaken betreft door het ministerie van Binnenlandsche zaken te laten behandelen, om het bestuur over het onderwijs aan Harnack te geven. Dan had deze vrij spel om uitsluitend geestverwanten tot hoogleeraar in de Godgeleerdheid te benoemen.

Steeds feller wordt door de liberale pers de Stadmission te Berlijn, waarvan de gewezen predikant Dr. Stöcker de ziel is, aangevallen. Een reeks jonge predikanten, aan de Lutherische verbonden, heeft aanval op aanval op dien gezegenden arbeid gedaan. Daarin werden zij gesteund door de aantal „Kreissynoden“ van Berlijn. Maar ook het andere groote werk van Stöcker, de kerkelijk sociale conferentie, werd in de *Christliche Welt* aangevallen. Wel viel het niet moeilijk dezen aanval af te slaan, maar het blijkt toch uit alles dat zij meenen, dat de toekomst hun toebehoort en dat zij daarom voor niets uit den weg gaan.

Volgens ons blijkt uit alles, dat voor de kerk des Heeren van de kerkbesturen en ook van den „Oppertsten bisschop“ der Evangelische kerk van Pruisen, den Keiser-Koning, niets is te verwachten. De kerken zullen zelve als plaatselijke gemeenten het goed recht harer belijdenis moeten gaan handhaven, anders ziet het er bedroeven voor haar uit. Zagen wij daarvan maar een begin! Konden de „Gemeenschappen“, hier en daar in Deutschland gesticht, haar methodistisch karakter laten varen om zich met hart en ziel te werpen op de reformatie der plaatselijke kerk, dan zouden wij ons verheugen.

Noord-Amerika. Het oordeel der Christelijke bladen over de ramp van San Francisco.

Het spreekt wel van zelf dat een gebeurtenis als de gedeeltelijke verwoesting van San Francisco ook in de kerkelijke pers van Amerika is besproken. Het spreekt ook vanzelf dat bladen als de *Wachter* en de *Hope* erkennen dat in de ramp, die genoemde stad trof, de hand des Heeren te erkennen was. Ook is het te begrijpen dat beslist ongelovige bladen de gedachte, dat de Heere God gekomen was om het land te bezoeken en te toonen dat een wenk van zijn almacht genoeg is om een goddeloos wereld in het niet te laten wegzinken, verwierpen. Doch de Unitariërs loochenen wel de Drieëenheid, maar willen toch nog voor Godsdienstige lieden doorgaan. En wat verklaart nu *The Christian Register*, het orgaan der Unitariërs? „Een groot deel der wereld heeft het geloof geheel en al laten varen dat in zulk een gebeurtenis is een oordeel van den Almachtige, ten doel hebbende om het volk voor zijne sonden te straffen en het te waarschuwen voor een groter ramp, indien het zich niet bekeert“.

De *Presbyterian Banner*, dus een orgaan der Presbyterianen, die nog de Gereformeerde belijdenis aankleven, zegt stouwtweg: „Zulk een ramp staat niet in verband met de zonde der menschen, maar heeft zijn oorsprong in de aarde“.

The Baptist Commonwealth, dus een orgaan dat een Christelijke kerk dient, heeft de driestellige te zeggen: „De oorzaak was ongetwijfeld zuiver natuurlijk. Dat hier sprake zijn zou van een straffe Gods ten oorzaak van de goddeloosheid der stad is geheel onaannemelijk. Want hoe goddeloos San Francisco ook moge zijn, het is niet de enige stad van dat soort. Ook leed zij niet alleen, nademaal de aardbeving onderscheidene kleinere steden verwoestte, waarvoor niet gesegd kon worden, dat zij uitermate zondig waren“.

Zion's Herald, een Methodistisch blad, beantwoordt de vraag: „Was het een oordeel over San Francisco?“ aldus: „De vraag kan niet beantwoord worden door eenige menschele wijsheid, waarover wij thans beschikken“.

The Michigan Chr. Advocate, wederom een Methodistisch orgaan, zegt: „Te beweren dat de ramp, die San Francisco trof, een Goddelijke beoekening was over hare sonden, is een aanmatiging, dat iemand meer weet dan enig sterveling. Sommigen willen gelooven dat Chicago en New York eerlang op dezelfde wijze zullen verwoest worden“.

The New York Observer, een blad dat Evan-

gelisch genoemd wordt, zegt: „Het moge haastig en onverantwoordelijk zijn om deze ramp aan een bijzondere voorzienigheid toe te schrijven, maar het is niet onmogelijk dat ze in zekeren zin een beoekening van het Goddelijk oordeel kan geweest zijn“.

The Lutheran Observer, dus een orgaan van de Lutherische kerken in de nieuwe wereld, schreef: „Deze hartverscheurende ramp is een deel van het aangrijpend vraagstuk van het menschele lijden — een vraagstuk welks oplossing alleen God ons toonen kan, als onze oogen van alle aardsche nevelen bevrijd zijn“.

The Signs of the Times, het orgaan der Adventisten, eene secte die bijzonder den nadruk legt op het stuk van de wederkomst van Christus, zag in de aardbeving een waarschuwing voor de tweede komst van Christus.

Maar laat ons nu eens het Roomsche orgaan *The New World* beluisteren. Het zegt: „God heerscht in den storm, in de losbarsting der vuurspuwende bergen, in den springvlod en in de aardbeving. Hij is de Heer en Meester van de natuur en hare wetten, zoowel als van het bovennatuurlijke. Maar de kleinzielige predikanten van Chicago, hebben in hunne tot zekere hoogte godslasterlijke uitlatingen over de ramp van San Francisco, getracht God in zijn eigen heil te ontroonen. Een hunner beweerde, dat volgens het boek Job, God de zonde door tijdelijke bezoeken niet straft“.

Het moet erkend worden, dat het oordeel van het Roomsche orgaan, dat van de Gereformeerde bladen het meest nabij komt.

Daar zijn ook bladen, die in de ramp het middel zagen, om de banden van sympathie en hulpvaardigheid, die het land als een eenheid samenhouden, tot openbaring te brengen. *The Baptist Commonwealth* gaat zelfs zoo ver, dat ze beweert: „Er is in den mensch een on-eindige hoeveelheid sympathie en broederlijke toegenegenheid, die slechts eene groote gebeurtenis noodig hebben, om ze in werking te brengen.“ Wij zouden het